

25.10.2014 - Når gamle forældre dør er sorgen ikke en stil, der skal rettes i

Det var godt, hun ikke kom til at lide, og at det gik så hurtigt, at hun nok ikke mærkede noget. Men jeg savner hende sådan. Det er bare rigtig mærkeligt, at hun ikke er her mere, og jeg er bare så trist. Jeg ved godt, jeg er heldig at have haft hende i så mange år, og det er jeg meget taknemlig for. Det er også det, de siger alle sammen. At det var en nem død, og at det er den vej, vi alle skal. At hun jo havde nået den alder, hvor det er den vej, det går. Jeg er da også glad for, at hun oplevede at blive mormor til mine børn og den relation, hun havde til dem.

Så det er vist, som det skal være, den rigtige rækkefølge, når det er, og jeg burde vel også se sådan på det. Og det forsøger jeg. At komme over det og komme videre, som de siger, jeg skal. Det lykkes bare ikke ret godt. For jeg savner hende og mangler hende i mit liv hver eneste dag. Fordi hun altid plejer at være der og fordi hun plejer at tage telefonen, når jeg ringer til hende. Jeg kunne høre hende smile, når hun sagde: Hej, er det virkelig dig, min pige.

Det var jo det, jeg var. Mors pige. Også selv om vi ikke altid har haft det nemt med hinanden. Så var jeg hendes pige, selv om jeg er ret voksen og selv har næsten voksne børn. På en måde var hun den, der bedst forstod mig, måske fordi vi lignede hinanden, hvilket også var grunden til, at det kunne slå gnister mellem os. Nu er jeg bare ikke nogens pige mere, og jeg kan ikke ringe og fortælle hende, når der er noget, jeg er ked af. Det er underligt, men det sværeste er måske, at jeg ikke kan ringe og fortælle hende, når det går godt. Når noget er lykkedes med mig på arbejdet, eller hvis et af børnene har fået flotte karakterer. Det har hun altid været den første, der skulle vide, og det blev først virkeligt, når jeg havde delt det med hende. Når jeg tænker efter, er der ikke rigtigt andre, der gider høre om det lykkelige og dejlige. Ikke for længe og ikke for meget i hvert fald. Det forstår jeg også godt, for det gider jeg sådan set heller ikke selv.

Men det gad hun godt, og jeg ved, hun mente det, når hun sagde, hun var glad for at høre om det. Tror faktisk, hun glædede sig lige så meget som jeg.

Det savner jeg. At dele glæden. Men det kommer alligevel lidt bag på mig, at jeg er så trist. For hun var jo også gammel, og jeg har fået lov at have hende i mange år. Kvinden overfor mig ser på mig med øjne fyldt med tårer og stille vemod, og vi taler om, at der er mange gode grunde til, at hendes sorg ikke er som en stil, der skal rettes i. At hun har lov til at standse op og dvæle ved det, der var, og det tab, det er at miste en forælder. Uanset at den forælder var gammel, og at hun heller ikke selv er helt ung mere. Kvindens tab og sorg er hendes, og den skal ikke bortforklares eller undervurderes. Sorgen og smerten over at miste nogen og noget er en naturlig reaktion, som må have sin plads, og bare fordi det er livets gang, er det ikke ensbetydende med, at det ikke gør ondt.

De første og de største

Mor og far. De allerførste mennesker i vores liv og i mange år også de allerstørste. Og ret beset er det, når det kommer til stykket, måske de eneste i verden, der ville være parat til at sælge deres sidste skjorte for os.

I de fleste tilfælde er forældre den trygge himmel over os, når vi er børn, og sådan bliver det på en måde ved med at være indtil, de ikke er der mere.

I virkeligheden er vi børn, indtil vores forældre ikke er der længere. Vi ved godt, at vi skal miste dem, således er naturens orden, men alligevel er det ikke muligt at forberede sig helt på det, tror jeg.

Selv om ens far eller mor gennem lang tid har været syge eller svage og måske mere og mere som et barn, vi skal tage os af, så er de alligevel ens forældre. Vi kan stadig besøge dem og se til dem. Det kan være både svært og belastende, men relationen er der stadig. Det er den ikke, når døden er en realitet.

Andre kan fortælle os om, hvor overvældende det er at miste en forælder, men som ved andre livsomvæltende begivenheder, ved vi ikke helt, hvordan det føles og opleves, før vi selv er i den situation. Ligesom enhver fødsel, er også enhver død noget ubeskriveligt og noget, som vel at mærke er vores eget, og som ingen anden sådan HELT kan begribe. Hvordan vi reagerer, kan vi ikke altid forudsige.

Båndet er unikt

Selv om vi vokser op og bliver selvstændige mennesker, er vores forældre stadig en vigtig del af vores identitet. En identitet, som ikke bare forsvinder, fordi vi bliver voksne. Der er jo tale om et tab af mange dimensioner, fordi vi samtidig mister sammenhængen og den store ring om vores liv.

Og som kvinden overfor mig, giver udtryk for, kan det være langt hårdere, end vi havde regnet med.

Ved dødsfaldet kan der samtidigt blive sat gang i mange andre stærke følelser og tanker, som ikke bare relaterer til den relation, vi havde til vores forældre som voksen. Også alle barndommens stærke følelser kan nemlig melde sig for fuld styrke. Følelser, der kan være knyttet til både kærlighed og en kærlighed, vi måske ikke følte, vi fik del i på den måde, det var nødvendigt for os, eller som vi måske havde håbet på.

Uanset tidspunkt og alder for både den, der dør og den, der mister, sætter tabet af forældre mange tanker og følelser i gang hos det voksne barn.

Jeg tænker, at der også i denne situation må gives plads, rum og tid til den sorg, og det, der nu er. Og til at huske på, at selv om noget er livets uundgåelige gang, er det ikke ensbetydende med, at det ikke gør ondt. Og at det, at noget gør ondt heller ikke er ensbetydende med, at vi ikke også kan leve vores liv med både frimodighed og glæde i erindringen og taknemligheden over det vi fik med os fra den, vi har mistet.